

Muz 151

E—S. T. Gy. Sz.

5
ZÁRVA. TUD. KÖNYV
5
Késés számú kőrendeletéhez.
Közlöny 31. száma.

Lelt. sz.: 256.

TERVEZET.

TÜZÉRSÉGI GYAKORLATI SZABÁLYZAT

(T. Gy. Sz.)

3. D. Füzet. Tüzérségi szolgálat.

Az összerakott aknavető.

14 cm 18 M. aknavető.

A m. kir. honvédelmi minisztérium kiadványa.

BUDAPEST

PALLAS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMDÁJA

1927.

Muz 157

1925. évi 16510/Elnökség számú körrendelethez.
Honvédségi Közlöny 81. száma.

E - 8. T. Gy. Sz.

TERVEZET.

TÜZÉRSÉGI GYAKORLATI SZABÁLYZAT

(T. Gy. Sz.)

3. D. Füzet. Tüzérségi szolgálat.

Az összerakott aknavető.

14 cm 18 M. aknavető.

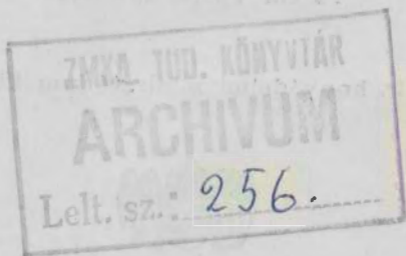
A m. kir. honvédelmi minisztérium kiadványa.

BUDAPEST

PALLAS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMDÁJA

1927.

TARTALOMJEGYZÉK.

IV. FEJEZET.

Tüzérségi szolgálat.

Az összerakott aknavető.

14 cm 18 M. aknavető.

Oldal

1. §. A félszakasz kezelőtüzéreinek beosztása és helye	9-11
A lövegvezető és a különböző számok kötelelessége	9-10
Alapállás	10-11
Zártrendben való magatartás	11
Harcrendben való magatartás	11
Az anyag kémelése	11
2. §. Mozdulatok a vetőnél	12-13
Fel!	12
Alapállás!	12
Pihenj!	12
Kezelők hátra!	12
Fedezés!	13
3. §. A tüzelőállás elfoglalása és a tüzeléshez való előkészületek	13-14
A tüzelőállás elfoglalása	13
A «tűzkész» vető	13
A vetőnek tűzkész állapotba való hozása	13
A vetőirányzék feltevése	13-14
Meglepo támadásnál való magatartás	14
Szereléket fogj!	14

4. §. A tüzelés	15-20
A lövegvezető kötelessége	15
A lőszer előkészítése	16
A biztosító sasszegek eltávolítása ...	16-17
A töltés	17-18
Az elstűtés	18-19
Egyéb szabályok	19
A tüzelés megszakítása	19-20
5. §. A vető mozgatása	20-24
Általában	20-21
A vetőnek egységenként való előreszáll- tása	21-23
A vetőnek egységenként való hátraszáll- lítása	23
«Én vagyok a tüzelőállás közepe!» ...	23
Arcvonalváltoztatás	23-24
Kötelékben való magatartás	24
6. §. A tüzelés beszüntetése és a tü- zelőállás elhagyásának előké- szítése	25-26
A tűz beszüntetése	25
A vetőirányzék eltevése	25
A tüzelőállás elhagyása	25-26
Szerelékret rejts!	26
7. §. Az irányzás. Általános fogalmak	27-30
Általában	27
Az irányzóeszközök	27
Célpont. Kisegítőcél	28
Az irányzó mód: megosztott irányzás ...	28
Az oldalirány	28
a) a célra való irányzás	28
b) a kisegítőcélra való irányzás ...	28

A magassági irány	29
Az irányzóeszközök alapállása	29-30
8. §. Az irányzás végrehajtása	30-50
Általában	30
I. Célra való irányzás	30-33
A keresztkar állítása	30-31
A vetőirányzék állítása	31
Az oldalirány megadása	32
A magassági irány megadása	33
II. Kisegítőcélra való irányzás	33-36
Az oldal állítása	33
A magassági irány megadása	33-34
Az oldalirány rögzítése	34-36
Oldalirányt rögzíts! Kisegítőcél: irány- lécek!	34-35
Oldalirányt rögzíts! Kisegítőcél: rögzítő- lemezek!	35
Oldalirányt rögzíts! Kisegítőcél . . . (pl. a torony)!	36
Az oldaliránynak a vető mögött való rögzítése	36
III. Áttérés a célra való irányzásról a ki- segítőcélra való irányzásra	36-37
IV. Gyorstűznél való irányzás	37
V. Lépcső lövésekor való irányzás	37
VI. Iránylövés	37-38
VII. Sötétségben, füstben, stb. való irány- zás	38-39
Általában	38
Az oldaliránynak szükségképen való rögzítése	39

VIII. A vető tájolása	39-48
Általában	39
A tájolóvonal	39-40
A tájolás módozatai	40
A földirány kitűzése (rögzítése)	40-41
Kötelékben való eljárás	41
A tájolás végrehajtása	41-42
Tájolóvonal eltérés	42-48
A tájolás rögzítése	48
IX. Különböző kisegítőcélokra való irányzás	48-48
Általában	48
Közeli kisegítőcélok alkalmazásánál való eljárás	44
Az elmozdulás	44-45
Rögzítőlemezek segítségével való irányzás	45-48
Vetőágyazat	48
X. Célváltoztatásnál való irányzás	48
XI. Körbelátó távcsővel való irányzás ...	49-50
Általában	49
A távcső tájolására való vezényszavak	49
Egyéb szabályok.....	49-50
9. §. Az irányzásnak különös esetekben való végrehajtása	50-58
I. Irányzás, ha a vetőirányzék irányzék-rúdja hasznavehetetlen	50
A szükségbeli irányzóvonal használata	50
II. Irányzás, ha a vetőirányzék magassági szintezője hasznavehetetlen ...	51-52
A szintezős negyedlő használata	51

A szükségbeli emelkedést mutató használata	52
III. Irányzás, ha a vetőirányzék használhatetlen	52
IV. Más különös esetekben való irányzás	52-58
A ferde talpállás kiküszöbölése	52-58
10. §. Tűzharc	58-57
A löelemek meghatározása	58
Példák	58
Vezényszavak	54
Példák	54-55
A tűzharcban való magatartás	55
Valamely célra való irány kitűzése	55-57
11. §. A kezelők pótlása	57-58
12. §. A vetőnek felöltött gázálarccal való kezelése	58
13. §. Gyakorlótölténnyel való tüzelés	58

A füzet végén:

1. melléklet. Vetőágyazat.
2. melléklet. Támpontok az irányzásban való kiképzésre.

IV. FEJEZET.

Tüzérségi szolgálat.

Az összerakott aknavető. 14 cm
18 M. aknavető.*)

1. §. A félszakasz kezelőtüzéreknek beosztása és helye.

1. A vetőt egy lövegvezető**) és 6 kezelőtűzér 1. kezeli.

A lövegvezető a félszakasz parancsnoka (5. f. 34.). Ő felelős a félszakasz anyagának helyes karbantartásáért is.

A kezelőtüzéreket a félszakaszon belül 1-től 6-ig számozzuk.

A különböző számokra meghatározott kötelességeket ró a szabályzat.

Az 1. szám az irányzó tisztes. Ő irányozza be a vetőt.

A 2. szám segédkezzék az irányásnál és a töltésnél.

*) A T. Gy. Sz. az 1. füzet 7. c. pontjában foglaltakra való tekintettel a közepes aknavetőt is tárgyalja.

**) A félszakasz parancsnokát — összehangban a löveges űtegekkel — lövegvezetőnek nevezzük.

A 3. szám segédkezzék az irányzásnál és töltsön.

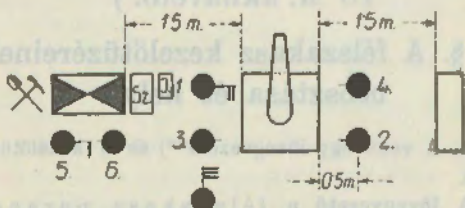
A 4. szám segédkezzék az irányzásnál és süsse el a vetőt.

Az 5. szám (az időzítőtisztas) dolga a lőszer kezelése.*)

A 6. szám segédkezzék a lőszer kezelésében az 5. számnak.

2. **2.** A kezelők «alapállása» az összerakott vetőnél (1. ábra):

1. ábra.

Jelmagyarázat:

	= lövegvezető
(szakaszvezető)		= irányzóeszközláda
	= irányzó tisztas
(tisztas)		= szerelőkeselő
	= időzítő tisztas
(töltősór)		= egyéb szerelék
	= kezelő
(tűsór)		= szúreszközök

*) Az 5. számot — összhangban a lövegves ütőekkel — időzítőtisztasnak nevezük.

A löszert csoportosítsuk 1,5 m-nyire a vetőtől balra; a löszerrakaszok hossz tengelye legyen nagyjában párhuzamos az arcvonallal, a rakaszok fele kerüljön felnyitás után előre felé.

Az irányzóeszköz- és a szerelékesládát helyezük a löszertől jobbra, a sáncszközöket pedig ettől balra. Az egyéb szerelék (iránylécek, stb.) helye 1,5 m-nyire a vetőtől jobbra van.

Az arcvonal irányát a csőtorkolat jelzi.

3. Zártrendben a lövegvezető és valamennyi kezelőtűzér *«térdre»* testhelyzetben legyen (2. f. 18.). A kezelők tartása legyen szabályos. A lövegvezető, ha dolga akad, hagyja el a 2. pont ábrájában feltüntetett helyét.

4. Harorendben a kezelők tartsák meg a zártrendben meghatározott helyüket, de amennyire teendők megengedik, használják ki a terep nyújtotta fedezést. Hosszabb tűzharcnál engedjünk meg nekik minden, teendőikkel összeegyeztethető kényelmet.

A lövegvezető nincs helyhez kötve. Tartózkodjék ott, ahonnan a kezelők tevékenységét a legjobban ellenőrizheti. Ha kell, helyének megválasztására a figyelési lehetőség a döntő.

A löszert, az irányzóeszközládát, a szerelékesládát, stb. a terepnek megfelelően helyezük el, nagyjában a 2. pont szerint.

A löszert, stb. lemálházása sohase késleltesse a tűz megkezdését.

5. A vetővel végzett fogások közben és a vető kezelésénél ügyeljünk gondosan arra, hogy az anyagban kár ne essék (1. f. 98., d-hez).

A 3. szám kenje meg a vető megkenendő részeit, valahányszor erre szükség van.

2. §. Mozdulatok a vetőnél.

6. 6. Alapállásból:

«Fel!»

vezényszóra viselkedjenek a tűzerek a 2. fűzet 13. pontja szerint.

7. 7. «Alapállás!»

vezényszóra a kezelők foglalják el a 2. és 3. pontban megszabott helyüket és testhelyezetet.

8. 8. Alapállásból:

«Pihenj!»

vezényszóra a tűzerek emelkedjenek fel szabályos állásba (2. f. 1.), majd vegyenek fel kényelmesebb tartást (2. f. 3.).

9. 9. «Kezelők hátra!»

A kezelők sorakozzanak «vonásban» (2. f. 96.) 1 m-re a vetőágy mögött. Teljes létszámú félszakasznál álljon jobbról-balra az első sorban: 4., 1., 5., a második sorban pedig: 2., 3., 6. Kötelékben levő félszakasz löveg vezetője, miután a kezelők helyüket elfoglalták, álljon fel jobbra a 4. szám mellé.

«Alapállás!»

vezényszóra viselkedjenek a tűzerek a 7. pont szerint, a lövegvezető pedig az előbbi bekezdés értelmében.

10. 10. Ha a kezelők létszáma négynél kevesebb, «Kezelők hátra!» vezényszóra álljanak fel a kezelők «egysoros vonásban» (2. f. 97.).

11. 11. Harcrendben csak akkor hajtsunk végre mozdulatokat a vetőnél, ha az elkerülhetetlen. Ilyenkor, ha csak lehet, használjuk ki a terep nyújtotta fedezést.

A tüzelőállás elfoglalása és a vetőnek tűzkész állapotba való hozása.

12. «*Felvezés*!»

vezényszóra a kezelők feküdjenek le (2. f. 15.) szabálytalan tér- és távközökkel, a terep kihasználásával, a vető mögött (legfeljebb 10 m-nyire). A 4. szám, hacsak lehet, kerüljön a vető közepe mögé.

12.

3. §. A tüzelőállás elfoglalása és a tüzeléshez való előkészületek.

13. A lövegvezető jelölje meg a vetőállás pontos helyét (5. f. 92.). Legyen gondja arra, hogy lövéskor a vetőállás a vetőágynak előnyös helyzetet biztosítson és arra, hogy más csapatot — és kötelékben a szomszéd fészakaszt — ne veszélyeztessen.

13.

14. A vető összerakásánál végzendő fogásokat az 5. füzet 40. pontja szabályozza.

14.

15. A tüzelőállásban lévő vető legyen mindig olyan állapotban, hogy vele a tüzet bármelyik pillanatban megkezdhessük. Ha a kezelők az így előkészített vető mellett «*alapállásban*» vannak: a vető «*tűzkész*».

15.

16. A vetőnek tűzkész állapotba való hozása.

16.

A tüzelőállás elfoglalása után (5. f. 61.—65.):

1. vegye ki az irányzóeszközládából mindkét kézzel a vetőirányzékot és tolja annak ágyhüvelyét az irányzéktartó tokjába, hogy az irányzék ágyhüvelyének rögzítőcsapja az irányzéktartó megfelelő horonyába kerüljön. Ezután rögzítse az irányzékot az irányzéktartó rögzítőcsavarjával.

3. vegye le a torkolatvót és tegye a szereléskészletébe. Fogja meg a töltőfát és dugja

derékszíja és teste közé. Ha kell, töltsen meg az olajozókat és kenje meg a megkenendő részeket.

4. vegye ki a szerelékes ládából a 10 m hosszú elsütőzsinórt és vezesse azt át az elsütőzsinórt vezető orsón, azután fektesse ki az elsütőzsinórt a vető mögött, a lövési irányval ellenkező irányba. Ha kell, alkalmazza az elsütőzsinórt vezető csöveket.

1. állítsa a vetőt és a vetőirányzéknek valamennyi beosztását *«alapállásra»* (51.), vagy pedig ellenőrizze, hogy abban vannak-e. Vizsgálja meg, hogy a vetőtalp a forgólapon könnyen forgatható-e.

4. vizsgálja meg a magassági irányzó gép járatát.

5. és 6. készítse elő a löszert.

17.

17.

A lövegvezető és valamennyi kezelő helyezkedjék teendőinek elvégzése után külön vezényszó nélkül *«alapállásba»*.

18.

18. Meglepő támadás elhárításánál járjunk el az 5. füzet 97. pontja szerint. Lásd a T. Lőut. 4. füzet 18. pontját is.

19.

19. A szerelékek elővételét, ha kell, a lövegvezető rendelje el *«Szereléket - fogj!»* vezényszóval. Végrehajtás a 16. pontban megadott módon.

A vetőnek tüzeléshez való előkészítésénél a szereléket külön vezényszó nélkül vesszük magunkhoz.

4. §. A tüzelés.

20. A lövegvezető tüzelés közben kísérje figyelemmel a vetőt és a vetőágy helyzetét. **20.**

Ha futja az időből, készíttessen a vetőágy részére megfelelő ágyazatot (1. mell.).

Ferde talpállás esetén a lövegvezető még a tüzelés megkezdése előtt súlyosztassa a talp magasabban álló részét a talajnak a szükséghez mérten való kiásatásával.

Fedezékek építését kezdesse meg, mihelyt lehetséges.

Tüzelés közben ellenőrizze a vető kezelését, főképen az irányzóeszközök helyes állítását, a löszerkezelést, a vetőgránát egyenletes betöltését és azt, hogy a vezényelt részlettöltetet alkalmazzák. A vetőt az irányzás pontos befejeztéig ne engedje elstútni.

Az irányzás végrehajtása után győződjék meg annak helyességéről, a tüzelés késleltetése nélkül.

Figyelje állandóan a vető működését, hogy működési zavarok elejét vehesse. Necsuk a tüzelés megkezdése előtt, de tüzelés közben is (tűzszünetekben) vizsgálja meg a furatot, a töltőúrt, a magassági irányzógépet és az irányzóeszközöket.

Fordítson gondot a vetőállásnak (löszernek) nedvességtől való megóvására.

A lövegvezetőnek tüzelés közben való tevékenységére a szabályzat 4. füzeté is ad szabályokat.

21. Az irányzást az 1.—4. szám hajtsa végre a 8. és 9. §. szabályai szerint. Az irányzás befejezését az 1. a lövegvezetőnek «Kész!» jelentéssel jelentse. **21.**

22.

22. A lőszer előkészítése.

6. süvegezze le a kilövésre kerülő vetőgránátot.*)

6. vegyen ki egy töltényt. Ha «*részlettöltetet*» használunk, húzza ki a hüvelyfedelelet zsinórjánál fogva a töltényhüvelyből és vegyen ki ebből annyi részlettöltetet, hogy a vezényelt töltet megmaradjon. A töltényhüvelyben meghagyott részlettölteteket helyezze el a csappantyúcsavar körül (régii töltényhüvelyeknél az alaptöltetet pedig oly módon, hogy a gyullasztó a gyújtóhüvelyen feküdjék). Ezután helyezze vissza a hüvelyfedelelet a töltényhüvelybe, szorítsa azt erősen a töltetekre, hogy a fedél a töltényhüvely fenekével párhuzamos helyzetbe kerüljön. A fel nem használt részlettölteteket tegye vissza a lőszer-rakaszba.

5. ügyeljen fel arra, hogy részlettöltet használásakor a töltésre kerülő töltény a vezényelt töltetet tartalmazza, hogy a 6. a kiürült lőszer-rakaszokat külön helyezze el és a kilőtli töltényhüvelyeket és a fel nem használt részlettölteteket vissza tegye a lőszer-rakaszba.

23.

23. A biztosító sasszegek eltávolítása.**)

A biztosító sasszegek eltávolítása első sorban az 5. feladata.

6. tartsa a vetőgránátot ferdén, teste közepe előtt, hogy a vetőgránát csúcsa az 5. felé nézzen és a csú-

*) Akassza be mutatóját a biztosítóbuszal füllecsébe és szakítsa azt le erőteljes rántással.

***) A 18. N. egytetemes csapódógyújtó két biztosító sasszeeggel, míg a régi egytetemes csapódógyújtó csak egy biztosító sasszeeggel van felszerelve. A gyújtónak lecsavarása és szétzúzása tilos.

csön lévő biztosító sasszegek nem karikázott vége jobbra kerüljön.

5. csavarja le a biztosító sasszegek karikáit rögzítő vékony drótot, fordítsa át a karikát a vetőgránát csúcsán és húzza ki jobbra a biztosító sasszegeket.

A biztosító sasszegeket csak közvetlenül a töltés előtt szabad levennünk.

24. A töltés.

24.

2. buktaassa a csövet töltő- (vízszintes) állásba: ragadja meg bal kezével a csőfaron lévő kézifogantyút, jobb kezét pedig tegye a csőnek a tartóöv előtti részére; most emelje bal kézzel a csőfart felfelé, a cső előlő részét pedig nyomja jobb kezével lefelé. A csövet vízszintes helyzetében tartsa meg.

6. adja át a vetőgránátot a 3.-nak.

3. vezesse be a vetőgránátot mindkét kezével központozva a töltőürbe és tolja be a töltőfával eszközölt nyugodt, de erőteljes lökéssel. Közben ügyeljen arra, hogy a gyújtó biztosítóhüvelye ne ütődjék a csőfarhoz vagy a töltőürhöz.

A vetőgránát betolásának a módja nagy mértékben befolyásolja a löszabatosságot és a cső használhatóságának időtartamát. A vetőgránátot szabályozott módon, mindig egyformán kell betolnunk (T. Lőut. 1. f. 30.). Oly vetőgránátokat, melyeknek biztosítóhüvelye nyomás vagy ütődés folytán megsérült vagy

lepattant, ne töltsünk; azokat különünk nem szabad.*)

3. dugja a töltőfát a derékszíz és teste közé.

6. adja át a töltényt a 3.-nak.

3. helyezze be a töltényt a töltő-
úrbe és nyomja be erősen, zárt jobb öklével.

2. engedje le lassan a csőfart. Köz-
ben 3. biztosítsa jobb kezével a betöltött hüvelyt
kicsúszás ellen. A cső önsúlyánál fogva bezárul; ha
ez nem történt volna meg, 2. zárja azt be teljesen
a kézifogantyúra eszközölt nyomással.

4. csak valamennyi tevékenység
elvégzése után akassza be a 10 m
hosszú elsütőzsinórt a feszítőemelő
fülecsébe.

Kötelékben csak azokat a vetőket töltsük,
amelyeknek a vezényszó szerint tüzelniök kell.

25.

25. Az elsütés.

A lövegvezető

«Fedezés 1»

vezényszavára a kezelők viselkedjenek a 12. pontban
meghatározott módon. Ügyeljenek a vezényszó
végrehajításánál arra, hogy a kifektetett elsütőzsinórt
ne érintsék.

4. fogja meg mindkét kézzel a 10 m hosszú
elsütőzsinór markolatát; a zsinórnak a szükséghez
mérten való megfeszítésével vegyen érintkezést.

A lövegvezető karintására vagy pedig

«Tűz 1»

vezényszavára (4. f. 144.)

*) Az ilyen vetőgránátokat az «Utasítás a lösser, robbanó-
anyagok, lőporok és gyújtószerek kezelésére, raktárolására és meg-
vizsgálására stb.» című szolgálati könyv határozványai szerint fel-
 kell robbantanunk.

4. húzza az elsütőzsínórt fokozódó erővel — a vető megrántása nélkül — addig hátra, amíg az ütőszeg előre nem szökött.

A vető elsütése után a kezelők menjenek *«alapállásba»*. *)

4. akassza ki az elsütőzsínórt a feszítőemelő fülecséből.

2. buktassa a csövet töltő (vízszintes) állásba (24.). A töltényhüvelyt a cső önműködően kivetli. Ha ez nem történnék meg, ürítse ki a 3. a töltényt a hüvelylátóval.

2. engedje le a csövet (24.).

6. tegye félre a kivetett töltényhüvelyt; kihűlés után helyezze vissza a töltényhüvelyeket a lőszerakaszokba (mindig ügyeljen arra, hogy a forró töltényhüvely ne érintkezzen a fel nem használt részlettöltetekkel).

26. Egyéb szabályok.

26.

Az elsütés után tegyük a vetőt haladéktalanul ismét tűzkészé.

4. — a töltény kivetése után — távolítsa el a még izzó és esetleg visszamaradt töltényrészeket, a csőnek a csőkefével elülről való áttörésével, hogy említett töltényrészek a további töltést ne akadályozzák.

27. A tüzelés rövid tartamú megszakítására adott

27.

«Kitartás!»

*) Kötelekben a veszélyzóban megjelölt valamennyi vető elsütése után.

figyelmeztetőre vagy egy hosszú fűttyre a kezelők hagyják abba dolgukat és az éppen elfoglalt helyzetben, teljes figyelemmel várják a további parancsot (T. Lőut. 3. f. 19.).

Hosszabb tűzszünetre adott

«Tűzszünet!»

vezényszóra (T. Lőut. 3. f. 20.) vagy a

«Tűzszünet! — Lődd ki!»

vezényszóra (4. f. 151.) 2. buktassa a csövet oly mértékben előre, hogy az súlyánál fogva nyitva maradjon. A cső előrebuktatásánál ügyeljünk arra, hogy föld, stb. ne kerüljön a csőbe; ennek elejét veendő tegyünk a csőtorkolat alá egy löszerrakasz fedelet vagy más deszkadarabot. A kezelők maradjanak a vető közelében. Ha hosszab ideig nem tüzelnénk, a lövegvezető helyeztesse a csövet az eredeti állásba; a vetőt ponyvával takartassa le.

28. **28.** A vetőnek és a löszernek kezelésére a T. Lőut. 1. füzet 30.–32. és 36. pontja is ad szabályokat.

29. **29.** Működési zavarok elhárítását a «Tűzér-ismeretek» című szolgálati könyv tárgyalja.

5. §. A vető mozgatása.

30. **30.** Valamennyi tüzér legyen gyakorlott a vetőnek a terepen egységenkint való szállításában (1. f. 98., a-hoz). A szállításnak ez a módja csak kisebb helyváltoztatásokra való.

31. **31.** Igyekezzünk arra, hogy az új vetőállásba való érkezéskor a tüzelést késedelem nélkül kezdhesük meg.

Az új vetőállást, ha csak lehet, határozzuk meg legalább nagyjában még a mozgás megkezdése előtt.*)

32. A vető helyváltoztatására a lövegvezető **32.**
adja az

«*Irány...!, Utánam!*» *Egységenként előre!*» vezényszót, azután siessen az új vetőállásba előre, állapítsa meg annak részleteit és rendszeren ott várja be a félszakaszt megfelelő testhelyzetben, arccal a lövőirányban. Vigye ilyenkor magával a csőkefét és ha kell, a sánceszközöknek egy részét is. Ügyeljen arra, hogy az állást idő előtt el ne árulja.

Ha vezényszavában nem jelölte volna meg az irányt, adja az új vetőállásban a vető összerakása előtt az «*En vagyok a tüzelőállás közepe!*» jelt (1. f. 1. mell., 17. karjel).

Ha a helyzet (nehéz talajviszonyok, stb.) követelné, a lövegvezető az állás részleteinek megállapítása és a vetőállásnak (lövegével, kövel, ággal, stb. való) megjelölése után siessen vissza félszakaszához és segédkezzék az egységek előreszállításánál. Ha kell, haladjon az első egység előtt és szemrevételezze az utat.

1. rejtse az alapállásra állított vetőirányzékot az irányzóeszközládjába.

A kezelők a vető szétszedésénél járjanak el az 5. füzet 41. pontja szerint, azzal a különbséggel, hogy a csősarút is el kell választaniok a vetőtálpától (az egységeknek a taligákra való felmálházása elmarad). Ügyeljünk arra, hogy

*) Olykor célsszerű lehet, hogy a mozgás megkezdése előtt ágyasatot is készítsünk a vető számára.

az egységek be ne piszkolódjának!
Szétszedés után:

1., 2., 3. és 4. akassza be a két ágyemelő-rúd kamóit a vetőágy kézifogantyúiba, emelje fel a vetőágyat, hogy az emelőrudak vége a vállakra kerüljön. Induljon az új vetőállásba és tegye le a vetőágyat az új iránynak megfelelően. Az emelőrudakat tegye le jobbról a vetőágy mellé.

1., 2., 3. és 4. siessen vissza a régi állásba.

1. hozza el az irányzóeszközládát és az irányléceket.

2. és 4. tolja a csősarú emelő-rúdját a megfelelő furaton keresztül, emelje a csősarút — egymáshoz közel maradva, hogy az emelő-rúd a vállakra kerüljön; vigye az egységet előre.

3. vigye a vetőtálpát mindkét kezében előre.

3. és 4. siessen vissza. Tolja a csőemelő-rudat a csőfuraton keresztül, emelje vállára; vigye a csövet előre.*)

A vető összerakása történjék az 5. füzet 40. pontjában meghatározott módon.

5. és 6. kezdje meg a vető előreszállításával egyszerre a lőszernek az új vetőállásba való előrehordását. A vető előreszállítása alatt minél több lőszer hordjanak előre. A szerelékesládára, a sáncszközökre és az egyéb szerelésekre a lőszer után kerüljön a sor. A vetőnek az új állásban való összerakása után 5. és 6. is maradjon az új vetőállásban, tekintet nélkül arra, hogy mennyi lőszer, stb. hoztak addig előre.

*) A cső emelése előtt 4. vegye magához az elsütőszinórt vezető övket is.

Ha kell, a lőszer, stb. előrehordásáról intézked-
jék a lövegvezető külön.

A kezelők teendőik elvégeztével vezényszó
nélkül menjenek *«alapállásba»*.

33. A vető összerakása után, a lövegvezető
mielőbb rendelje el külön a netán visszamaradt
lőszernek, stb. előrehozatalát. Erre az 5. és 6.-on
kívül rendeljen ki több tüzért is, ha kell.

34. Ha a vetőt kivételesen nagyobb távolságra
kell egységenként előreszállítanunk, a lövegvezető
ossa be az egységekhez az 5. és 6. számot (tartalék
kezelőtüzéreket, ha ilyenek nem volnának, a taliga-
vezetők egy részét) is, hogy a szállítás egyszerre
lörténhessék meg. Iktasson szállítás közben esetleg
rövid pihenőt, ha szükségét látja.

Olykor (kötelékben) a vető egységeit több fél-
szakasz tüzeivel szállítjuk.

35. A vetőnek egységenként való
hátraszállítására a lövegvezető adja az

«(Irány . . . ! Utánam !) Egységenként hátra !»
vezényszót. A vetőt szállítsuk hátra értelemszerűen
a 32. – 34. pont szerint.

36. A lövegvezető az összerakott vetőnek egy-
ségenként való szállítására a vezényszó helyett az

«Én vagyok a tüzelőállás közepe !» jelt is ad-
hatja. A jel adása előtt térdeljen le (vegyen fel más
testhelyzetet) a vető új helyén. A figyelem felhívá-
sára adjon egy hosszú füttyjelet, ha kell.

A kezelők viselkedjenek a 32. (35.) pont értelmé-
ben. Az *«Egységenként előre (hátra) !»* vezényszót
adja ilyenkor az irányzó tisztos.

37. *«(Irány . . . !) A szovonalváltoztatás jobbra
(balra, féljobbra, félbalra) !»* vagy

«*Arcvonalváltztatás hátra!*»
vezényszóra:

1., 2., 3. és 4. ragadja meg a vetőág kézifogantyúit, fordítsa a vetőt az elrendelt irányba, majd helyezkedjék ismét «*alapállásba*». «*Arcvonalváltztatás hátra*»-nál fordítsuk a vetőt mindig úgy, hogy a csőtorkolat fordítás közben a löszerrel ellentétes oldal felé kerüljön.

5. és 6. helyezzen el előbb egy-egy rakasz löszert, majd a lövegvezető külön intézkedésére a többi löszert, az új iránynak megfelelően, ha erre szükség volna.

A lövegvezető (irányzótisztes) tétesse szabaddá az új arcvonalat is, ha kell.

38. **38.** Kötélékben a tüzelőállás parancsnokának (vagy a tüzet vezető parancsnoknak)

«*(Irány...!) Egységenként előre! (A faszorig egységenként hátra!)*»,

«*Én vagyok a tüzelőállás közepe*» vagy

«*Irány...! Arcvonalváltztatás jobbra (stb.) az n-ik vetőre!*» vezényszavára vagy jelére (4. f. 161.) a lövegvezetők rendeljék el a vetőnek az új állásba (irányba) való szállítását (fordítását) a 32.—37. pont szerint.

6. §. A tüzelés beszüntetése és a tüzelőállás elhagyásának előkészítése.

39. A tüzelőállás elhagyása előtt adjuk a **39.** tüzelés beszüntetésére a

*«Tüzet szüntess! (Lődd ki! Tüzet szüntess!)
Irányzóeszközök alapállás!»*
vezényszójt.

Ekkor rendeljük el a szerelék rejtését is (44.).

1. és 4. hozza az irányzóeszközöket alapállásba (51.).

1. vegye le a vetőirányzékot; lazítsa meg az irányzéktartó rögzítőcsavarját akként, hogy a csavart balra fordítsa; húzza ki a vetőirányzékot az irányzéktartó tokjából és tegye azt az irányzóeszközládába.

2. fordítsa el a 4. segítségével a vetőtalpat, hogy az a vetőágy oldalbeosztásán alapállásba kerüljön.

3. tegye le a töltőfát a szerelékesláda mellé; vegye ki a szerelékesládából a lorkolatóvót és erősítse a csőre.

4. rejtse a 10 m hosszú elsütőzsínort a szerelékesládába.

3. hozza vissza a netán kitűzött irányléceket.

40. Töltött vetőgránátokat a tüzelőállás elhagyása előtt ki kell tüzelnünk. A leűvegezett, nem töltött vetőgránátokat tegyük vissza a rakaszokba. Ezeket a vetőgránátokat a legközelebbi tüzeléskor elsőknek löjük ki. **40.**

41. Az egységek felmálházását a **41.** lövegvezető

«*Irány jobbra (balra, előre) ! Málhát-fo!*» vezényszóval rendelje el (5. f. 66.—69.).

42. 42. A vető szétszedését és felmálházását az 5. füzet 41. pontja szabályozza.

43. 43. A tüzelőállásnak netán egységenként való elhagyására értelemszerűen a 32.—35. pont mértékadó.

44. 44. A szerelék rejtésére adjuk a

«*Szerelék — rejtés!*»

vezényszót. A szerelék a tüzelőállás elhagyásakor rejtjük. A rejtést a 39. pont szabályozza.

AZ IRÁNYZÁS.

7. §. Az irányzás. Általános fogalmak.

45. Az irányzással adjuk meg a vetőnek a cél eltalálásához szükséges helyzetet. 45.

Az irányzásnál kétféle tevékenység szükséges:

a) az oldalirány megadása, vagyis a cső irányíkjának (T. Lőut. 1. f. 16.) olyan helyzetbe való hozása, hogy ez az oldalgás mértékével (T. Lőut. 1. f. 14. és 4. f. 1.) haladjon el a cél mellett;

b) a magassági irány megadása, vagyis a csőtengelynek a cél eltalálásához szükséges emelkedésnek a megadása.

46. A 14 cm 18 M. aknavető irányzóeszközei: 46.
a 18 M. vetőirányzék,*)

a vetőágyon lévő oldalbeosztás,

a szükségbeli irányzóvonal,**)

a 4 M. szintezősz negyedlő,

a szükségbeli emelkedést mutató***) és

a magassági irányzógép.

Az irányzóeszközök leírását a «Tüzérismeretek» című szolgálati könyv tartalmazza.

*) Az irányzóvonal az irányzékrúdon lévő nézőkén és célgömbben megy keresztül.

***) A szükségbeli irányzóvonal a csőtorkolat és a tartóív felső részén lévő bevágásokon megy keresztül.

***), A szükségbeli emelkedést mutató beosztása a vetőtálp jobboldali oldalán van, a mutatójegyet a csőarú karmának felső éle képezi.

47. **47. Célpont** a célnak az a pontja, amelyre a vetőnek az oldalirányt közvetlenül adjuk meg.

A kisegítőcél a vetőállásból látható az a tárgy (irányléc stb.), amelyre a vetőnek az oldalirányt közvetve adjuk meg.

48. **48. Irányzó mód.**

A vetővel csak megosztott irányzást hajthatunk végre, vagyis az oldalirányt és a magassági irányt egymástól függetlenül külön-külön adjuk meg.

Az oldalirányt megadjuk:

a) a célra való irányzással;

b) a kisegítőcélra való irányzással.*)

49. **49. Oldalirány.**

a) A célra való irányzásnál (55., 56.) az oldalirányt olyan módon adjuk meg, hogy a vetőirányzék irányzékrúdjával (kivételesen a szükségbeli irányzóvonallal) közvetlenül a célra (célpontra, 47.) irányozunk.

A célra való irányzást nyílt állásban alkalmazzuk.

b) A kisegítőcélra való irányzásnál (57.—60.) az oldalirányt akként adjuk meg, hogy a vetőirányzék irányzékrúdjával (kivételesen a szükségbeli irányzóvonallal) a kisegítőcélra**) irányozunk.

A kisegítőcélra való irányzást fedett tüzelőállásban alkalmazzuk.

*) A szabályzat a célra való irányzást első helyen tárgyalja, mert az irányzásban való kiképzést célszerűen célra való irányzással kezdjük meg (2. mell. 6.).

Különben csak egészen kivételesen alkalmazzuk (5. f. 110.).

**) A kisegítőcélokat általában a 2. füzet 37.—41. pontja tárgyalja.

Az aknavetőknél rendszeren közeli kisegítőcélt (irányléceket vagy rögzítőlemeseket) alkalmazunk.

50. A magassági irányt rendszeren a vetőirányzék-**50.**
zékkel (magassági szintezővel) adjuk meg. Kivételesen a szintező negyedlőt, vagy a szükségbeli emelkedést mutatót használjuk fel erre a célra (T. Lőut. 4. f. 12.).

A terepszöveget, ha szükséges, kapcsoljuk ki a cél-távolságon (T. Lőut. 4. f. 8., 9.).

51. Az irányzóeszközök alapállása. **51.**

a) A vetőirányzéken:

a távolságbeosztás	45°
a keresztkar beosztása	32,
a nónius «0» vonása álljon a keresztkar «32»-vel számozott vonásán.	

b) A vetőágyon lévő oldalbeosztás *) 32.

c) A 4. M. szintező negyedlőn **):

a terepszögsszintező	200,
a fogasívbeosztás	0,
a tolórúd (alhidade) beosztás	0.

d) A szükségbeli emelkedést mutató 45°.

e) A magassági irányzó gép:

a csőnek adjunk kb. 45°-nyi emelkedést.

52. Ha a vetőirányzékot az irányzóeszköz-**52.**
ládába tesszük, legyen valamennyi beosztása alapállásban.

53. Az irányzóeszközöknek az **53.**
oldalirányra vonatkozó valamennyi

*) A legkisebb leolvasható egység: 5 vonás.

***) A szintező negyedlőn leolvasható legkisebb egységek: a terepszögsszintezőn két vonás, a fogasívbeosztáson tíz vonás, a toló rúdján (alhidade) 1/4 vonás.

beosztását olyképen szerkesztették, hogy a lövésnek balra (jobbra) való áthelyezésére az állítottnál nagyobb (kisebb) számot kell vezényelnünk. Tehát:

Balra: több — jobbra: kevesebb (T. Löt. 3. f. 2.).

A magassági irányra vonatkozó beosztásokat olyan módon szerkesztették, hogy nagyobb (kisebb) emelkedés elérésére az állítottnál nagyobb (kisebb) számot kell vezényelnünk. (T. Löt. 3. f. 2.).

8. §. Az irányzás végrehajtása.

54.

54. Az irányzást a tüzet vezető parancsnok «Tűzparancsa» szerint (T. Löt. 3. f. I. Fejezet és 4. f. III. fejezet) hajtjuk végre (21.).

Minden lövés után újból be kell irányoznunk a vetőt.

Célra való irányzásnál a célt állandóan kövessük.

A kisegítőcélra való irányzásnál a helyes irányzást minél gyakrabban ellenőriznünk kell.

I. Célra való irányzás.

55.

55. 1. állítsa a vezényelt oldal-eltozást a vetőirányzék keresztkarján: forgassa jobb kezével a keresztkar csavarját és állítsa

be a nónius «0» vonását a vezényelt oldaleltolásnál közvetlenül kisebb «10»-es vonásszámra és azután óvatosan tolja el, amíg a vezényelt oldaleltolás és a beállított vonásszám különbözetének megfelelő «1»-es nónius osztóvonás*) a keresztkar beosztásnak a hozzá balról legközelebbi lévő vonásszámával nem egyezik.

Ezzel a vetőgránátnak az oldalgás okozta oldal-ejtérését küszöböljük ki.

Példa. «Keresztkar 3215!» Állítsuk be a nónius «0» vonását a keresztkar beosztás «3210»-es vonásszámára. A vezényelt («3215») és a beállított («3210») vonásszám között 5 vonás a különbség. Most toljuk a mutatót óvatosan el, amíg a nónius ötödik osztó-vonása a keresztkarbeosztásnak a legközelebbi tőle balra lévő «3260» vonásszámával nem egyezik.

1. állítsa a vetőirányzékon a vezényelt emelkedést: lazítsa meg jobb kezével a zárócsavart akként, hogy azt balra forgatja; tolja el bal kezével az ívet az irányzéktartóban, míg az irányzék-lartón lévő mutatójegy a vezényelt emelkedésnek megfelelő beosztásjeggyel nem egyezik; ezután rögzítse az ívet a zárócsavarnak jobbra való forgatásával.

4. játssa be nagyjában a magassági irányzó gép forgatókerekének mindkét kézzel való forgatásával a magassági szintezőt, majd pedig a forgatódob forgatócsavarjának jobb kézzel való forgatásával a kereszt szintezőt.

2. lazítsa meg a vetőtalp fenekén lévő rögzítőcsavart.

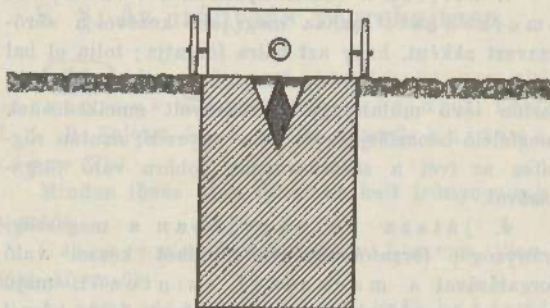
*) A nóniuson lévő beosztás 0-tól 10 vonásig terjed. Az «1»-es vonások meg vannak jelölve. A nónius 10 vonása a keresztkar 10 vonását úgy osztja, hogy a nónius segítségével legkisebb egységként «1» vonás olvasható le («Tűsériismeretek»).

2. és 3. ragadja meg a vetőtalp jobb és bal oldali kézifogantyúját; az 1. intése*) (utasítása) szerint a vetőtalpnak jobbra-balra való tolásával adja meg a vetőnek az «oldalirányt». Az oldalirány megadásánál az 1. irányozza be a vetőt a célpontra az irányzékrúdon lévő nézőke és célgömb segítségével.

2. rögzítse a vetőtalp rögzítőcsavarját, mihelyt az irány helyes (lásd a lábjegyzetet).

A célpontot válasszuk mindig a célnak legmélyebben látható vonalán (2. ábra.**)

2. ábra.

*) 1. nyújtsa bal kezét előre. Nagyobb mértékű eltolást jelezzen egész kezével, kis mértékű eltolást pedig több, majd egy ujjal. Tenyerét fordítsa mindig abba az irányba, amerre a vetőtalpat a 2.-nek és 3.-nak el kell tolnia. Ha az irány helyes, ennek jeléül szorítsa kezét ökölbe.

**) Ha kell, 1. előbb irányozza be a vetőt (vetőgép oldalbeosztás alapállásban) nagyjában értelemsszerűen a 75. a. pont megadta szabályok szerint («durva oldalirány») és csak esután irányozzon pontosan a célra a fent megadott módon.

4. játssa be pontosan a magassági szintezőt; ezzel megadta a vetőirányzéknek a szükséges «magassági irányt», a csőnek pedig a megfelelő emelkedést. Ezután játssa be pontosan a kereszt-szintezőt, miáltal a ferde talpállás befolyását küszöbölte ki.

4. figyeljen végül a lövegvezetőre. A vetőt csak a lövegvezető jelére vagy vezényszavára szabad elstítnie (26.).

(56.) Lövés után irányozzuk be a vetőt (56.) ismét az 55. pont 5.—10. bekezdésében meghatározott módon.

II. Kisegítőcélra való irányzás.*)

(57.) 1. állítsa a vezényelt oldalt**)

(57.) a vetőágy oldalbeosztásán: lazítsa meg a vetőtalp rögzítőcsavarját, ragadja meg mindkét kézzel a vetőtalp kézifogantyúit és forgassa el a vetőtalpat, míg annak mutatójegye az ívszállagon lévő oldalbeosztás vezényelt beosztásszámával (-jegyével) nem egyezik; ekkor rögzítse a vetőtalpat a rögzítőcsavar segélyével. Ezzel megadta a vetőnek az oldalirányt.

4. segédkezzék az 1.-nek a vetőtalp elforgatásánál.

1. a vezényelt oldal beállítása után állítsa a vetőirányzékön a vezényelt emelkedést (55., 4. bekezdés).

*) A vetőt az első beirányzás előtt a «főirányba» kell tájolnunk (71.—76.).

**) Az oldal vezénylésekor az oldaleltolást is tekintetbe kell vevnünk.

4. játssa be a magassági szintezőt és a kereszt-sintezőt az 55. pont 5. és 10. bekezdésében megadott módon.

58.

58. A lövegvezető (a tüzelőállás parancsnoka) rögzíttesse a vető beirányzása után az oldalirányt.

Az oldalirány rögzítésére az alább megadott eljárások szolgálnak. Ezek közül alkalmazzuk a mindenkor legmegfelelőbb módot.

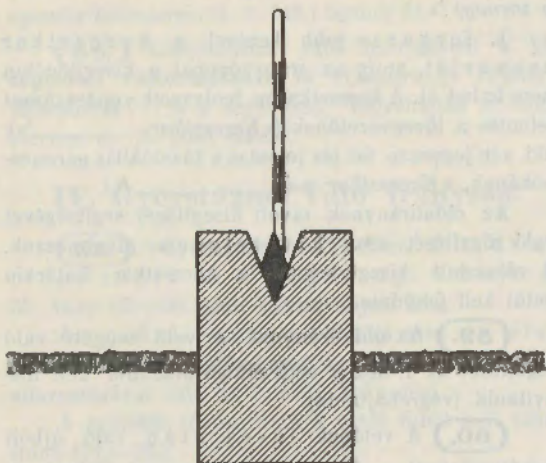
a) *«Oldalirányt rögzíts! — Kíséjtőcél: iránylécek!»*

2. és 3. ragadjon meg egy-egy iránylécet és siessen a terep- (látási) viszonyoknak megfelelő távolságra a vető elé vagy a mögé, álljon fel egymástól 5—10 m-nyire, arccal merőlegesen a löirányra; 2. álljon közelebbre a vetőhöz. Mindkét tüzér fogja meg az iránylécet a jobb kéz mutató- és hüvelyk-ujjával és tartsa nyujtott karral teste közepe előtt, hogy az irányléc önsúlyánál fogva függélyes helyzetbe kerüljön.

1. most nyujtsa ki karját a 2. és 3. irányába és indítsa el a 2.-t*) a löirányra vonatkoztatva jobbra (balra), ha az irányléc a löiránytól balra (jobbra) esik. Mihelyt az irány helyes, vagyis az irányléc az irányzóvonalba került, 1. súlyosza a karját. Erre a 2. tüzze le az iránylécet.

*) Nagyobb mértékű helyváltostatást jelesen egész kezével, kis mértékű helyváltostatást pedig több, majd egy újjal Tenyerét fordítsa mindig abba az irányba, amerre a 2.-nek az iránylécet mutatnia kell.

3. ábra.

3. ezután irányozza be iránylécét akként, hogy annak iránya a 2. által kitűzött iránylécen és a vetőirányzéken haladjon át; ekkor tűzze le szintén az iránylécet.

1. ellenőrizze a vetőirányzék nézőkéje és célgömbjén át való nézéssel a 3. által kitűzött irányt (3. ábra).

2. és 3. siessen vissza a vetőhöz.

4. viselkedjék végül az 55. pont utolsó bekezdése szerint.

b) «Oldalirányt rögzíts! — Kisegítőcél: rögzítőlemezek!»

Végrehajtás a 79. pont szerint.

Áttérés a célra való irányzásról a kisegítőcélra való irányzásra.

c) «Oldalirányt rögzítse! — Kisegítőcél . . . (pl. a torony)!»

1. forgassa jobb kezével a keresztkar csavarját, amíg az irányzóvonal a kisegítőcélon nem halad át. A keresztkaron leolvasott vonásszámot jelentse a lövegvezetőnek («Keresztkar!»), aki azt jegyezze fel (és jelentse a tüzelőállás parancsnokának, «Keresztkar ~~n-ik~~.....!»).

Az oldaliránynak távoli kisegítőcél segítségével való rögzítését csak kivételesen alkalmazzuk. A választott kisegítőcélnak a keresztkar határain belül kell feküdnie.

59.

59.

Az oldaliránynak a vető mögött való rögzítését az 1.-nek a vető elülső oldaláról kell irányítani (végrehajtania).

60.

60.

A vetőnek lövés után való újbóli beirányzásánál a 78. és 79. pont szerint járunk el.

III. Áttérés a célra való irányzásról a kisegítőcélra való irányzásra.

61.

61.

A célra való irányzásról (49. a.) térjünk át a kisegítőcélra való irányzásra (49. b.) az 58. pontban megadott szabály szerint.

1. ellenőrizze az oldaliránynak (iránylécetek, stb.) való rögzítése előtt a célra beirányozott vető irányának helyességét.

Az irányzást ezután a kisegítőcélra való irányzás szabályai szerint hajtsuk végre (57.—60.).

A célra való irányzásról akkor térjünk át a kisegítőcélra való irányzásra, ha a cél jó láthatóságát

valamilyen körülmény megakadályozza, vagy ha «*pontos belövésre*» (4. f. 148.) térünk át.

62. Kisegítőcélra való irányzásnál a **62.** *kisegítőcél változtatására is «Oldalirányt rögzíts! Kisegítőcél...!»* a vezényszó. Végrehajítás értelemszerűen az 58. pont szerint.

IV. Gyorstűznél való irányzás.

63. «Gyorstűznél» (T. Lőut. 3. f. 6.) az **63.** oldalirányt és a magassági irányt az 55. vagy 57.—59. pont szerint adjuk meg.

Az oldalirányt az 1. adja meg az első lövés után a vetőtálnak az oldalbeosztáson való elforgatásával (55., 6., 7. és 8. bekezdés).

A gyorstűz lövése után a vetőt újból kell tájoló-
nunk (71.—76.).

V. Lépcső lövésekor való irányzás.

64. «Lépcsőnél» (T. Lőut. 3. f. 15. és 4. f. 17.) **64.** az oldalirányt és a magassági irányt is adjuk meg a 63. pont szerint.

VI. Iránylövés.*)

65. «Iránylövésenként» (T. Lőut. 3. f. 44.) lőtt **65.** időzített lövedék robbanó fellegének megjelenésekor az 1. igyekezzék arra, hogy a robbanófelleget megjelenése pillanatában megkaphassa,

*) Olykor szükséges lehet, hogy a vető oldalirányát löveges űteg leadta «Iránylövés» alapján adjuk meg.

nehogy a szél a cél felül elhajtsa. Vetítse a robbanófelleget a terepre szuronya (stb.) segítségével, melyet mutató- és hüvelykujjával hegyénél fogva, lefelé lógatva tartson. Jegyezze meg magának a terepnek azt a pontját, mely a robbanófelleg közepén átfektetett síkban fekszik.

Az előzően alapállásra állított vetőirányzékkel irányozza meg a fent leírt módon meghatározott tereppontot a vetőtalpnak az oldalbeosztáson való elforgatásával (55., 6., 7. és 8. bekezdés).

1. jelentse a leolvasott oldalt («Oldal!») a lövegvezetőnek, aki azt jegyezze fel (és jelentse a tüzelőállás parancsnokának, «Oldal n-ik!»).

A vetőnek a tereppontra való beirányzása után rögzíttessük az oldalirányt (58.).

66.

66. Ha az iránylövés alapján meghatározott tereppont nem volna a vetőtalp elforgatásával megirányozható, a vetőágyat kell előbb elfordítanunk.

VII. Sötétségben, füstben, stb. való irányzás.

67.

67. Sötétségben az irányzást hajtsuk végre általában ugyanúgy, mint nappal.

6. világítsa meg lámpával a vetőirányzékot és ha kell, a vetőágyon lévő oldalbeosztást is, amikor 1. azokat állítja.

68.

68. Célra való irányzást csak akkor hajthatunk végre, ha a célt megvilágítjuk (fényszórával, világító löszerrel), vagy ha fényforrásra lövünk.

Kisegítőcélra való irányzásnál a kitűzött irányléceket (rögzítőlemezeket) világítsuk meg,

ha kell. Távoli kisegítécélra való irányzásnál az oldalirányt közeli kisegítécélra (iránylécekre, stb.) kell rögzítenünk.

69. Az oldalirányt olyan célokra, melyekre már belöttük magunkat és melyekre éjjel is tüzelünk kell, a IX. alfejezet szerint rögzíthetjük.

Az oldaliránynak szükségképen való rögzítését már a vetőágazat (1. mell.) készítésével érjük el. A földrányba tájolt vetőnek (71.—76.) a még nappal belött célok «*oldalait*» vezényeljük.

Utóbbi eljárás azonban kevésbé pontos — miután a vetőág nem mozdulatlan — és ezért csak szélesebb kiterjedésű célokra való tüzelésnél alkalmazzuk.

A magassági irányt a magassági szintezővel adjuk meg.

70. Füstben, ködben, stb. csak a kisegítécélra való irányzást alkalmazhatjuk. A vetőirányzékot és a vetőág oldalbeosztását nappal nem kell megvilágítanunk. A közeli kisegítécélként alkalmazott irányléceket (rögzítőlemezeket) világítsuk meg, ha kell. Máskülönben járjunk el a 69. pont szerint.

VIII. A vető tájolása.

71. A vető «*tájolásának*» azt a műveletet nevezzük, ha a vető «*tájélóvonalát*» (72.) a «*földirányba*» hozzuk (T. Lőut. 4. f. 6.). A földirány egyúttal a vető «*alapiránya*» is (T. Lőut. 2. f. 1.).

72. A vető «*tájélóvonalának*» a vetőág oldalbeosztás «*3200*»-as osztásjegyű sugarát nevezzük. Ha a vető oldalbeosztását és a vetőirányzékon a keresztkarbeosztást «*3200*»-ra állít-

juk, az irányzóvonal a tájolóvonal irányát mutatja.

73. **73.** A tájolás közvetlen, szükség esetén közvetett (4. f. 8.).

A vetőt rendszeren kiegészítő célra való irányzásnál fedett tüzelőállásból való tüzelés előtt tájoljuk.

74.

74.

A vető tájolása előtt a főléirányt kell rögzítenünk.

A tüzelőállás parancsnoka állítsa fel az irányzódelejtűt (tűzértheodolitot) a vető (kitűzött) helyén, tájolja az irányzódelejtűt (tűzértheodolitot) «Északra», rögzítse a tájolást (4. f. 9, 2. bekezdés); ezután fordítsa el a dioptergyűrűt (oldalbeosztást), míg a piros leolvasójegy a főléiránynak megfelelő vonásszámmal*) egyezik (4. f. 15., 21.). Most a diopteren át való nézéssel tűzesse ki a főléirányt iránylécekkel, értelemszerűen az 58. a. pontban megadott módon.

Ha nem tűzhetnek ki az irányléceket a főléirányban, fordítsuk el a főléirányba tájolt irányzódelejtű (tűzértheodolit)**) dioptergyűrűjét (oldalbeosztását) valamely más, iránylécek kitűzésére alkalmas, a vetőágy oldalbeosztás határain belül fekvő irányba, az irány kitűzése után pedig jegyezzük a műszeren való leolvasást elő.

A főléiránynak kivételesen valamely távoli kiegészítő cél felé való rögzítésénél értelemszerűen az előbbi bekezdés szerint kell eljárjunk.

*) A főléirány vonásszámát a T. Lőut. 4. füzet 5. pontja szerint kell meghatároznunk.

***) Szögmérő műszereknek a főléirányba való tájolását a T. Lőut. 4. füzet 13. pontja tárgyalja.

Ha iránylécek kitűzése (távoli kisegítő-cél alkalmazása) egyáltalában nem volna lehetséges, a vetőágyat mindenkor rögzítenünk kell (1. mell.), hogy az elmozdulás mértékét (78.) lehetőleg csökkentjük. Ilyenkor, ha lehet, a földrányt lövés útján rögzítsük a terepen.

Kötélékben a földrányt rendszeren valamennyi vető részére külön-külön kell kitűznünk, hogy a «párhuzamos tűzlegyezőt» megalkossuk (4. f. 34. és T. Löt. 4. f. 7.).

Oldalban fekvő alkalmas távoli kisegítő-cél esetén irányozzuk meg a földránynak a vezérvető helyén való kitűzése után a kisegítő-célt, tájoljuk a kapott vonásszámra állított műszert a főbbi vető helyén a kisegítő-célra, majd tűzzük ki a földrányokat a már ismert módon.

Ha a földrányt netán egyéb távoli kisegítő-cél segélyével rögzítettük volna, a párhuzamosítást a 4. füzet 31. pontja szerint kell végrehajtanunk. A vetőket ez esetben tehát különböző oldalakkal tájoljuk a választott kisegítő-cél felé.

75. A tájolás végrehajtása.

75.

a) A tájolást végezzük mindig «alapálláson» álló vetőirányzékkel és rendszeren «alapálláson» álló oldalbeosztással.

A tüzelőállás parancsnoka az irányléceknek a földrányban való kitűzése esetén adja az

«Oldal 3200! Tájolás az iránylécekre!» vezényszót.

1. ellenőrizze, hogy a vetőirányzék beosztásai és a vetőágy oldalbeosztása «alapállásban» vannak-e.

1. irányozza be a vetőt a földirányban kitűzött iránylécekre.

2. és 3. segédkezzék, hogy a vetőágyat az 1. intése (utasítása) szerint elmozdítja, míg az irányzóvonal az irányléceken nem halad át.

A tájolás befejezését az 1. jelentse a lövegvezetőnek *«Kész!»* jelentéssel. A lövegvezető továbbítsa a jelentést karjának felemelésével.

Ha az irányléceket a földirányon kívül tűztük volna ki (74., 8. bekezdés), a vető tájolására az

«Oldal...! Tájolás az iránylécekre!»

vezényszót kell adnunk. Ilyenkor állítsuk előbb a vezényelt oldalt a vetőágy oldalbeosztásán, s csak ezután tájoljuk a vetőt a már ismert módon.

Távoli kisegítőcél segélyével való tájolásnál (74., 4. bekezdés)

*«Kisegítőcél..... (pl. a torony)! Oldal.....!
(Oldal n-ik.....!) Tájolás a kisegítőcélra!»*
a vezényszó.

b) Ha a vetőnek az a. alpont szerint való pontos betájolása nem volna lehetséges, tájoljuk be legalább nagyjában a vetőágy elmozdításával, azután pedig forgassa l. a keresztkar csavarját, míg az irányzóvonal a kitűzött irányléceket (távoli kisegítőcél) pontosan nem fedi. Ilyenkor jelentse a tájolás befejezésén kívül a tájolóvonalnak a földiránytól való eltérését is

*«Tájolóvonal eltérés jobbra (balra).....
vonás!»* jelentéssel.*) A lövegvezető ezt jegyezze fel (és jelentse a tüzelőállás parancsnokának).

*) A tájolóvonal eltérést a tüzelőállás parancsa az oldal vezénylésénél közzébbelje ki.

A tájolóvonal eltéréseket, hacsak lehet, kerüljük el.

76. A tájolás rögzítése.

76.

a) A tájolás rögzítése rendszeren már megtörtént azáltal, hogy a kitűzött irányléceket (távoli kisegítő-célt) a vetőágy elmozdításával megirányoztuk (75.).

Ha szükséges, állíttassuk fel a vető tájolása után a rögzítőlemezeket. Ilyenkor

«*Tájolást rögzíts! Kisegítőcél: rögzítőlemezek!*» vezényszóra a 79. pont szerint kell eljárunk.

b) A tájolásnak kivételesen távoli kisegítőcélokra való rögzítésére (iránylécek segélyével való tájolásnál) a

«*Tájolást rögzíts! Kisegítőcél... (pl. a kereszt!)*»

vezényszót adjuk. Ez esetben az 1. járjon el a tájolás végrehajtása után az 58. c) pontban megadott szabály szerint.

IX. Különböző kisegítőcélokra való irányzás.

77. Valamely kisegítőcélokra való irányzásnál 77. járjunk el az 58. pont szerint.

Iránylécekre való irányzásnál irányozzuk meg mindig az iránylécek bal szélét.

Ha a vezényszó távoli kisegítőcélokra való irányzásnál megjelölte volna a kisegítőcélnek pontos vonalát (pl. «*Kisegítőcél a kémény bal széle!*»), arra kell irányoznunk. Ellenkező esetben (pl. «*Kisegítőcél a templomtorony!*») irányozzunk a vezényelt kisegítőcél középvonalára.

78.

78.

A közeli kisegítőcélok alkalmazásánál a vetőirányzéknek kis helyváltoztatása is, amely a vető elmozdulásakor, minden lövés után keletkezik, nagy hibát okozhat az oldalirányban, minthogy a vető tájolása megváltozik.

Ezt a hibát iránylécekre (egyéb közeli kisegítő-célként használt tereptárgyra) való irányzásnál a gyakorlatban általában küszöböljük ki, hogy a vetőt minden lövés után a vetőágy elmozdításával*) ismét a legutóbb kitűzött iránylécekre (kisegítőcélra) beirányozzuk.

Ha a vetőnek a vetőágy elmozdításával való pontos beirányozása (tájolása) nem volna lehetséges, hozzuk az irányzóvonalat a keresztkar csavarjának forgatásával a megkövetelt irányba, értelemszerűen a 75. b) pontban megadott módon (4. ábra). A vető «elmozdulásának» mértékét a keresztkarbeosztáson olvassuk le.**)

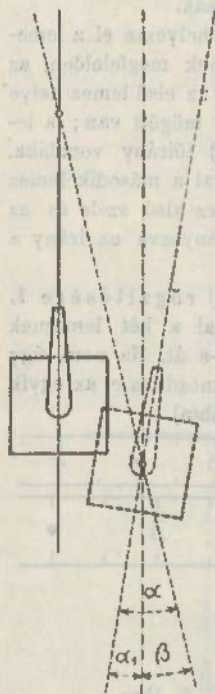
1. jelentse az elmozdulást és annak irányát
«Elmozdulás jobbra (balra) . . . vonás!»
jelentéssel a lövegvezetőnek, aki ezt jegyezze fel (jelentse tovább).

*) Végrehajtás értelemszerűen a 75. c) pont szerint.

***) Az «elmozdulás» leolvasásánál a legutóbb beállított vonásszámtól, ne pedig «3200»-tól induljunk ki.

Példa. A keresztkar pl. «3260»-en állott volna. A keresztkar csavarjának lövés után való elforgatása «3270»-et eredményesne. Az elmozdulás mértéke tehát 20 vonás, még pedig a lövészirányra vonatkoztatva balra.

4. ábra.

Megjegyzés a 4. ábrához :

α = a lemért elmozdulás.

α_1 = a tényleges elmozdulás.

β = a vető elmozdulása által keletkező hiba, melyet azonban be-
 ácsott vetőnél csekély nagysága miatt elhanyagolhatunk.

Az elmozdulás kiküszöbölésére legcélszerűbb «rögzítőlemezeknek» kisegítőcélként való használata. Ilyenkor az irányzóvonalat a vezényelt oldaliránnyal (a földiránnyal) párhuzamos helyzetbe hozzuk. Ezért, ha csak lehet, alkalmazzuk a rögzítőlemezeket.

79. Irányzás rögzítőlemezek segítségével.

79.

Az irányzást két rögzítőlemeze hajtjuk végre. A lemezek egyformán számozottak.

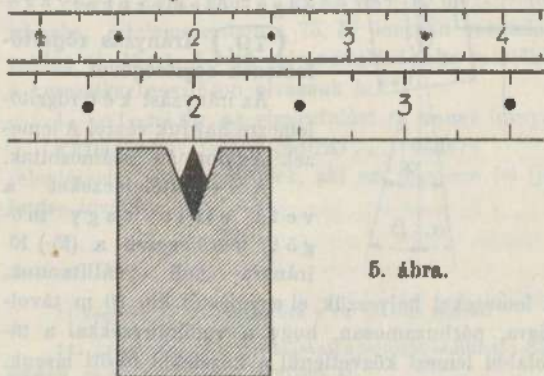
A rögzítőlemezeket a vető előtt vagy mögött merőlegesen a (fő-) lőirányra kell felállítanunk.

A lemezeket helyezzük el egymástól kb. 10 m távolságra, párhuzamosan, hogy a vetőirányzékkel a távolabbi lemezt közvetlenül a közelebbi fölött lássuk. A lemezek párhuzamosságát elérhetjük azzal, hogy dróttal (stb.) megmérjük a két lemez ugyanazon az oldalon lévő végének egymástól való távolságát és a másik két végét ugyanerre a távolságra állítjuk. Az

irányzás a gyakorlatban elég pontos akkor is, ha a lemezek nem egészen párhuzamosak.

A lövegvezető parancsára 4. helyezze el a lemezeket a (fő-) lőirányban, a terepnek megfelelően, az előbbi bekezdésben leírt módon; az első lemez helye kb. 5—10 m-re a vető előtt vagy mögött van; a lemezek közepe kerüljön kb. a (fő-) lőirány vonalába. Szabályozza a lábak beállításával a második lemez magasságát, amíg a második lemez alsó széle és az első lemez felső széle felett irányozva az irány a vetőirányzókra nem megy.

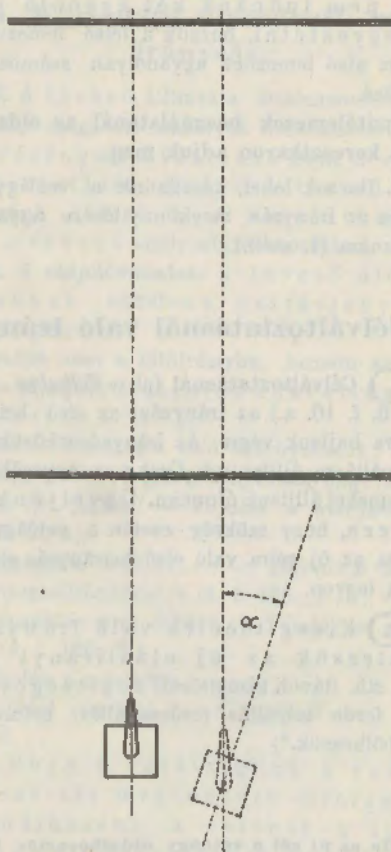
Az oldalirány (tájolás) rögzítésére 1. ellenőrizze, hogy az irányzóvonal a két lemeznek egyenlő számozású jegyén halad-e át. Ha nem, úgy az 1. intése (utasítása) szerint 4. mozdítsa el az egyik lemezt a szükséghez mérten (5. ábra).

5. ábra.

Lövés után forgassuk el a vetőtálapat (55., 6., 7. és 8. bekezdés), amíg az irányzóvonal nem egyezik a két lemeznek bármelyik ugyanazon számjeggyű beosztásjegyével (6. ábra).

6. ábra.

Megjegyzés a 6. ábrához:

α = az elmozdulás mértéke.

As irányóvonalnak a (fő-) löiránnyal való párhuzamosítása folytán az elmozdulással keletkező hiba kiküszöbölődik.

Ha nem tudnánk két egyenlő jegyet összeegyeztetni, hozzuk a felső lemeznek két jegyét az alsó lemeznek ugyanolyan számozású két jegye közé.

Rögzítőlemezek használatánál az oldaljavításokat a keresztkaron adjuk meg.

80. 80. Hacsak lehet, készítsünk a vetőágy rögzítésére és az irányzás megkönnyítésére ágyazatot a vető számára (1. mell.).

X. Célváltostatásnál való irányzás.

- 81.** **81.** Célváltostatásnál (pl. «*Félbalra . . . !*» T. Lőt. 3. f. 10. a.) az irányzást az első beirányzás mintájára hajtsuk végre. Az irányzóeszközöket nem kell alapállásra állítanunk. Csak a vezényezőban megjelölt elemeket állítsuk újonnan. Ügyeljünk azonban arra, hogy szükség esetén a vetőágy oldalbeosztása az új célra való első beirányzás előtt alapállásban legyen.
- 82.** **82.** Kisegítőcélra való irányzásnál rögzíttessük az új oldalirányt iránylécek, stb. (távoli kisegítőcél) segítségével (58.), hogy a ferde talpállás (csőcsapállás) befolyását is kiküszöbölhessük.*)

*) Ha az új cél a vetőágy oldalbeosztás határain kívül fekédnék (alsó határ 2000, felső határ 4400), a főlőirányt ennek megfelelően újból ki kell tájékozni, a vetőt pedig újból tájékoztatni. Esetán az oldalirányt az új főlőirányból kiindulva határozzuk meg.

XI. Körbelátó távesővel*) való irányzás.

83. A táveső állítására értelemszerűen a löveg-távesőre megadott szabályok mértékadóak. **83.**

A vezényelt oldalakat nem a vetőágy oldalbeosztásán, hanem a táveső «oldalbeosztásán» állítsuk. A keresztkar szerepét a táveső «helyesbítésbeosztása» veszi át.

84. A «tájéolóvonalat» a táveső oldalbeosztásának «3200»-as osztásjegyű sugara képezi. **84.**

A vetőt nem a löelőirányba, hanem az «alapirányba» tájoljuk. A tájolás közvetlen vagy közvetett (4. f. 8., 9.).

A táveső tájolására való vezényszavak:

«Kisegítőcél... (pl. a templomtorony)! Helyesbítés *n*-ik (pl. 1456)! — Tájolás a kisegítőcélra!» (4. f. 126. 1., a.),

«Helyesbítés *n*-ik.....! — Tájolás a szög-távesőre (irányzódelejtűre)!» (4. f. 126., 1. b.) vagy

«Helyesbítés *n*-ik 3200! — Tájolás a szög-távesőre *lx* (4. f. 126., 3.).

A tájolás rögzítésére

«Tájolást rögzíts! — Kisegítőcél.....!» a vezényszó.

85. Hogy a vetőtálpnak a vetőágy oldalbeosztás megengedte elforgatását kihasználhassuk, a vetőnek a tüzelőállásban való összerakása (és beépítése) **85.**

*) A 14 cm 18 M. aknavetőnek jelenleg még nincsen körbelátó távesőve.

történjék akként, hogy a vetőágy oldalbeosztásának 3200-as osztásjegyű sugara (amely most már nem a tájolóvonalat képezi) nagyjában a földírányval egyezzenek.

- 86.** **86.** A földíránynak és a vezényelt oldalirányoknak iránylécekkel való rögzítése, továbbá a tájolóvonal eltérés és az elmozdulás mértékének a megállapítása elmarad.

Lövés után a vetőt mindig a vetőtalp elforgatásával irányozzuk be újból.

9. §. Az irányzásnak különös esetekben való végrehajtása. *)

I. Irányzás, ha a vetőirányzék irányzékrúdja hasznavehetetlen.

- 87.** **87.** Ha az irányzékrúd hasznavehetetlen, az oldalirányt a szükségbeli irányzóvonalal, az emelkedést pedig a magassági szintezővel adjuk meg.

1. irányozza meg a szükségbeli irányzóvonalal a célt (iránylécet, rögzítőlemezeket, stb.).

4. segédkezzék az irányzásnál, hogy a csövet az irányzáshoz szükséges helyzetbe buktassa.

- 88.** **88.** Különben járjunk el az 55.—60. pontban megadott módon.

*) A körbelátó távcső hasznavehetetlensége esetén az irányzást a 8. §-ban megadott módon hajtjuk végre.

II. Irányzás, ha a vetőírányzék magassági szintezője hasznavehetetlen.

89. Célra való irányzásnál az emelkedést a kisegítőcélra való irányzásnál meghatározott módon adjuk meg (90.).

89.

90. Kisegítőcélra való irányzás.

90.

A vető beirányzásánál adjuk meg az oldalirányt az 55.—60. pont szerint.

Az emelkedést adjuk meg a szintező negyedlővel.

1. vegye ki a szerelékesládából a szintező negyedlőt és ellenőrizze, hogy annak beosztásai *«alapállásban»* vannak-e.

1. állítsa be a szintező negyedlőn a *«pótszöget»*, vagyis a vezényelt emelkedést*): először állítsa be a tolonak a toló rúdján (alhidacé) való elcsúsztatásával a vezényelt *«egyesekeket»*, azután pedig a rugós állítónak (a markolatlapocskák segítségével való) hátranyomásával és a toló rúdjának (alhidacé) elforgatásával a fogasíven a vezényelt *«százásokat»* és *«tízesekeket»*.

Példa. «Negyedlő! Pótszög 235 vonás!» Először állítsuk a toló rúdján az «5»-öt, azután pedig a fogasíven a «230»-at.

1. a pótszög beállítása után illessze a szintező negyedlőt a csőre: az oldallemeszt helyezze a tartóöv előtt lévő *«negyedlőstíkra»*, hogy a láblemez hátrafelé kerüljön és a tartóövet érintse.

4. a szintező negyedlőnek a csőre való helyezése után játsza be a szintezőt a magassági irányzó gép forgatókerékének forgatásával.

*) A szintező negyedlő használatánál mindig az emelkedésnek megfelelő pótszöget kell vezényelnünk (vonásokban).

91. **91.** Ha szintezős negyedlőnk nem volna, az emelkedés megadására a szükségbeli emelkedést mutatót kell használnunk.

4. forgassa a magassági irányzó gép forgatókereket, míg a vetőtalp jobb oldalán lévő beosztásjegy a csősarún lévő mutatóval nem egyezik.

Ilyenkor a vető pontos beirányzása csak belövés útján érhető el.

III. Irányzás, ha a vetőírányzék hasznavehetetlen.

92. **92.** Ha a vetőírányzék hasznavehetetlen, az oldalirányt a szükségbeli irányzóvonallal, az emelkedést pedig a szintezős negyedlővel (szükségbeli emelkedést mutatóval) adjuk meg (87., 90., 91.).

93. **93.** Azokat a vetőket, melyeknek irányzéka vagy magassági szintezője hasznavehetetlen, ne alkalmazzuk belövésre.

IV. Más különös esetekben való irányzás.

94. **94.** Ha a kereszt szintező eltört, állítsuk a vetőt szintezős negyedlővel vízszintesre.

Az alapállásra állított szintezős negyedlőt (51.) helyezzük a vetőágyra; most súlyesszük vagy emeljük a vetőágyat, míg a negyedlő be nem játszik. Ezután fordítsuk el a negyedlőt 90 fokkal és ismételjük az előbbi eljárást.

A ferde talpállás kiküszöbölése. Tűzharc. Lőelemek meghatározása.

Ha szintezés negyedlőnk nem volna, a vetőágyat szemmérték szerint kell vízszintesre állítanunk.

95. Ha a vetőtálpát nem forgathatjuk el, az oldalirányt mindig a vetőágy elmozdításával kell megadnunk. **95.**

96. Ha valamelyik irányzóeszközünk hasznavehetetlenné vált, olykor szükséges lehet, hogy ilyen más vetőtől kölcsön vegyünk. **96.**

10. §. Tűzharc.

(97.) a) A lőelemeket határozza meg a tüzet **(97.)** vezető parancsnok (a tüzelőállás parancsnoka) a T. Gy. Sz. 4. füzetének és a T. Lőut. 2.—4. füzetének szabályai szerint, a rendelkezésre álló műszernek megfelelő módon.

Példák:

1. Az oldaliránynak és lőtávolságnak háromszögmegoldóval való meghatározása. Cél: géppuskafélek. Figyelőtávolság = 1600 m. A T. Lőut. 4. füzet 5. pontja szerint meghatározott fölöirány = 3000. Tájéljuk a (fő-) figyelőhelyen felállított irányzódelejtét a T. Lőut. 4. füzet 13. pontja szerint a «3000»-es fölöirányba. Irányosuk meg ezután (4. f. 75.) a vesérvetőt (annak helyét); a leolvasás eredményessen pl. «4600»-at; az alap hossza 800 m volna. A helyzetesség tehát «1400» (4600—3200). A célra való irányzás (4. f. 77.) végül «3800»-at eredményezne.

Állítsuk be a háromszögmegoldón a lőtávolságvonalizót «1400» vonásszámra, mérjük fel rá 800 m-t; így megkaptuk figyelőhelyünket (P). Most állítsuk be a «3800»-as figyelőirányt, hozzuk a figyelőtávolságvonalizót P-re és mérjük fel innen — a «3800»-as figyelőirányban — 1500 m-t. Az eredmény a cél helyét adja. Forgassuk el a lőtávolságvonalizót, míg a célon nem halad át és olvassuk le az oldalt és a lőtávolságot (T. Lőut. 2. f. 19. — 22.).

Példák.

2. Összehajlító tűzlegyező*) megalkotása (4. f. 35.).

A vetők párhuzamosítása már megtörtént (74.).

A vezérvető részére a tűzet vezető parancsnok meghatározza oldal pl. «2865» volna. Az egyes vetők között megállapított, a löirányra merőleges (látzólagos) térközök:

4. és 3.	}	30 méter
3. és 2.		vető között 50 "
2. és 1.		25 "

A veszélylendő oldalak tehát:

4.	}	2865,
3.		2865 (2865 + 1 = 2866 ∩ 2865),
2.		2870 (2865 + 1 + 5 = 2871 ∩ 2870),
1.		2870 (2865 + 1 + 5 + 0 = 2871 ∩ 2870).

3. Összpontosított tűzlegyező*) megalkotása (4. f. 36.).

A vetők párhuzamosítása már megtörtént (74.).

A vezérvető részére meghatározott oldal pl. «3480» volna.

Céltávolság = 1800 m.

A tűzelőállítás parancsnoka a tűzelőállításban (a vezérvető helyén) felállított és a T. Lőut. 4. füzet 13. pontja értelmében a főlöirányba tájolt irányzódelajtűvel állapítja meg az egyes vetők irányát, mérése meg az álláspontja és az egyes vetők közti távolságokat, majd vezesse a vetőket a tervlapra. Ezután fektesse a szögátvivőt a tervlapra, hogy annak középvonala a tervlap középpontját és a «3480»-as osztásjegyét kösse össze, a középvonal 1800 m távolságnak megfelelő pontja pedig a tervlap középpontját fedje. Végül olvassuk le a vetők részére az elemeket a T. Lőut. 2. füzet 28. pontban megadott módon.

b) A tűzharc vezényszavait a T. Gy. Sz. 4. füzete és a T. Lőut. 3. és 4. füzete szabályozza.

Példák.

1. Kisegítőcéllra való irányzás (kötelékben).

«Géppuskalétszek !

4-ik !

Oldal 3180 !

3-as töltet !

50 ¹/₆ !

Lövést !»

*) Kötelékben.

Példák. A tűzharokban való magatartás. Céllra való irány kitűzése.

2. Kisegítőcéllra való irányzás, lépcső (köttelekben).

«Üteg tűzkészültség!

Lépcső!

Oldal 3420!

2-es töltet!

67!»

3. Céllra való irányzás.

«Féljobbra! Árok 40 vonásnyira balra a műttől, a faszorig!

Célpont a bokor!

Keresztkar 3150!

4-es töltet!

50 1/2!

Jövót!»

98. A tűzharokban való magatartást a 4. pont, a 4. §. és a T. Gy. Sz. 4. füzete tárgyalja.

98.

A vetőt a kezelőknek csak a lövegvezető parancsára szabad elsütöniök (25.).

99. Fedett állásban valamely céllra való irányt két irányléc segítségével az alábbi módon rögzíthetjük: *)

99.

A parancsnok álljon fel az «Észak» alapirányba tájolt műszerével (irányzódelejtű, theodolit) a vető kitűzött helyén.

Két tüzér — egy-egy irányléccel — álljon fel egymástól a terep- (látási) viszonyoknak megfelelő távolságra a vető kitűzött helye előtt, hogy az elülső (a vető helyétől távolabbra álló) tüzér a hátulsó (a vető helyéhez közelebbre lévő) tüzért és a vető kitűzött helyét, a hátulsó tüzér pedig az elülsőt és a célt lássa. Az elülső tüzér, mihelyt helyét el-

*) Ha a vetőnél körbelátó távcsővel rendelkezünk, a fenti eljárást értelemszerűen valamely más irány (pl. rögzítendő irány)nak rögzítésére is alkalmazzuk.

foglalta, tartsa az iránylécet függélyesen, hogy a hátsó tűzér az irányléceken keresztül a célt megirányozhassa. Az iránylécek beirányzásakor ügyeljen az utóbbi tűzér arra, hogy mindakét lécet a vető kitűzött helyéről láthassuk. A beirányzást a hátsó tűzér jelezze karjának felemelésével.

Most a parancsnok a diopteren át nézve fordítsa el a dioptergyűrűt (az oldalbeosztást), míg az irányzóvonal szemmérték szerint nem párhuzamos a két kitűzött irányléc síkjához. Ezután indítsa el az elülső tűzért karintéssel a kitűzött irányra vonatkoztatva jobbra (balra), ha az iránylécek síkja a műszer irányzóvonalától balra (jobbra) esik.

Az elülső tűzér a megjelölt oldal felé induljon meg; ugyanekkor meg kell indulnia a hátsó tűzérnek is, hogy az iránylécek a már kitűzött irányban megmaradjanak.

A parancsnok törekedjék ugyancsak a diopteren át való nézéssel és a dioptergyűrű (oldalbeosztás) újabbi elfordításával arra, hogy az irányzóvonal a két tűzér mozgása közben is az iránylécek síkjával szemmérték szerint párhuzamos maradjon. Mihelyt az irányzóvonal kb. az irányléceken halad át, a parancsnok karintéssel állítsa meg a tűzéreket.

Ismételje a fenti eljárást (az elülső tűzérnek karintéssel való megindításával), míg a műszer irányzóvonala nem megy pontosan a két iránylécen keresztül.

Vigyázzunk arra, hogy az irány-

lécek kitűzésekor ne árulják el tüzelő-állásunkat.

A műszeren való leolvasás a cél irányának megfelelő vonásszámot eredményezi. Ha a cél kb. a harcászv közepén fekszik, alkalmazzuk ezt az irányt főlőirányként is (T. Lőut. 4. f. 5.).

11. §. A kezelők pótlása.

100. A félszakasz kezelőtüzéreinek megszabott létszámát (1. pont), hacsak lehet, tartsuk fenn, különben nem használhatjuk ki a vető tüzgyorsaságát teljes mértékben. **100.**

Ha mégis hiányoznának kezelők, pótoljuk őket elsősorban tartalék kezelőtüzérekkel — ha pedig ilyenek nem volnának, taligavezető tüzérekkel.

Ha a félszakasz kezelőinek létszáma csökken, hagyjuk először a 6., majd a 3., végül a 4. szám helyét betöltetlenül.

Ha csak 5 t kezelőnk (1., 2., 3., 4., 5.) volna, a 6. teendőit lássa el a 3.

Ha csak 4 kezelőnk (1., 2., 4., 5.) volna, a 6. teendőit lássa el az 5., a 3. teendőit pedig a 2.

Ha csak 3 kezelőnk (1., 2., 5.) volna, a 6. és 3. teendőit lássa el az 5., a 4. teendőit pedig a 2.

Csökkentett létszámú félszakasszal való tüzelés-kor a tüzet időnkint szüntessük be s pihentessük a tüzéreket, ha lehet. A lövegvezető is segédkezzék a vető kezelésénél.

Szükség esetén két tüzér maga is

A vetőnek felöltött gázálarccal való kezelése. Gyakorlótölténnyel való tüzelés.

kezelheti a vetőt, de ilyenkor az irányzás és a tüzelés nagyon lassú.

12. §. A vetőnek felöltött gázálarccal való kezelése.

101. 101. A felöltött gázálarccal való gyakorlatozást az 1. füzet 97. pontja (f-hez) szabályozza.

Felöltött gázálarccal éppen úgy kell az irányzást és a tüzelést végrehajtanunk, mint gázálarc nélkül.

Egyébként lásd a «Gázvédelmi Utasítás» című szolgálati könyvet.

13. §. Gyakorlótölténnyel való tüzelés.

102. 102. Gyakorlótölténnyel való tüzeléskor éles löszert nem szabad magunkkal vinnünk.

Tűzszünetekben és a tüzelés befejezése után ellenőrizzük, hogy a csövek üresek-e. Ha nem volnának üresek, ürítsük ki azokat.

Harcrendben gyakorlótölténnyel való tüzelésnél is vezényeljük a tüzéroket elsütés előtt a vető mögé (25.).

Elővigyázati rendszabályok: 1. füzet 6. melléklet, 28. pont.

ZMNE

Egyetemi Központi Könyvtár

84709990

13 § Gyakorlati kézikönyvvel való türelés

192. 193. Gyakorlati kézikönyvvel való türelés
194. Gyakorlati kézikönyvvel való türelés
195. Gyakorlati kézikönyvvel való türelés
196. Gyakorlati kézikönyvvel való türelés
197. Gyakorlati kézikönyvvel való türelés
198. Gyakorlati kézikönyvvel való türelés
199. Gyakorlati kézikönyvvel való türelés
200. Gyakorlati kézikönyvvel való türelés

szet.

1. melléklet.

Sszerű,
ké-

Vetőágyazat.

A lőszabatosság emelésére célszerű, ha a vető számára mozgóharcban is «ágyazatot» készítünk (20., 80.), ahová a vetőt állítjuk.

Ügyeljünk arra, hogy a vetőágyazat készítésénél el ne áruljuk a tüzelőállást.

A vetőágyazatot építsük a meglévő anyagnak és időnek megfelelően.

Példák a vetőágyazat készítésére.

a) Ássunk a vetőágy számára egy 110 cm hosszú, 90 cm széles és 20 cm mély teknőt. Egyengessük a földet vízszintesre. Nagyon puha talajnál béleljük ki a vetőteknőt vékonyabb gömbfákkal (vastagabb ágakkal).

b) Ha deszkánk volna, készítsünk egy keretet a vetőágy nagyságának megfelelően, helyezzük a keretet a kiásott teknőbe és rögzítsük a vetőágyat ékek segítségével.

Támpontok az irányzásban való kiképzésre.

1. Az irányzásban — a taligavezető tüzérek kivételével — valamennyi tüzért ki kell képeznünk (1. f. 92.). Az irányzásban való kiképzést már az ujonckiképzés alatt kezdjük meg (1. f. 2. mell.).

2. Az irányzásban való kiképzést kezdjük az irányzóeszközöknek megmagyarázásával. Az irányzóeszközök elméletének a magyarázata képezze külön oktatás tárgyát.

3. Az irányzás megkezdése előtt gyakoroljuk az irányzóeszközöknek vezényszóra történő állítását. Ezután gyakoroljuk a csapott célgömbbel való nézést. Ügyeljünk arra, hogy az irányzást végző tüzér szemét kb. 1 méternyire a nézőkétől tarltsa. A megszakítás nélkül való irányzást mellőzzük, mert a szemet fárasztja.

4. Az irányzógyakorlatoknál használjuk mindig a T. Gy. Sz. és a T. Lőut. előírta vezényszavakat.

Ne csak az első irányzást gyakoroljuk, hanem a tűzharc közben előforduló javítások végrehajtásait is.

5. Eleinte kövelejük csupán a pontos és biztos irányzást és csak később a gyors végrehajtást is (1. f. 98., a-hoz).

6. Célszerű, ha először a célra való irányzást,*) majd pedig az átmenetet a

*) Az irányzást kezdjük kisebb távolságokra és fokozatosan térjünk át nagyobb távolságokra.

célról a kisegítőcélra való irányzásra, végül pedig a kisegítőcélra való irányzást gyakoroljuk. A különös esetekben és a gázlárccal való irányzást csak akkor oktassuk, ha a tüzér az irányzás végrehajtásával már teljesen tisztában van.

7. 7. Az irányzógyakorlatoknál törekedjünk mindig haerszerűségre.

Gyakoroljuk a tüzéreket céloknak a terepen való gyors és helyes felismerésében is. A célokat jelöljük meg gyakran tereptárgyakra vonatkoztatva; mozdulatlan célt ugyanis a valóságban ritkán különböztethetünk meg pontosan.

8. 8. Különösen gyakoroljuk a különböző (főleg közeli) kisegítőcélokra való pontos irányzást és a főlőiránynak iránylécekkel való gyors és pontos kitűzését.

9. 9. Gyakoroljuk a tüzéreket a helyes és a hibás irányzás megítélésében. Hibás irányzásnál tájékoztassuk a tüzéreket a röppálya eltérésének a mértékéről.

Az oktató ellenőrizzen minden egyes irányzást. Még a legkisebb hibát is ne csak kifogásolja, hanem ismételtesse az irányzást mindaddig, amíg nem helyes.

Olykor tételezzük fel, hogy valamelyik irányzóeszköz hasznavehetetlenné vált.

10. 10. Az irányzóeszközök felülvizsgálását a «Tüzérismeretek» című szolgálati könyv szabályozza.

